

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/585/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414205415
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5414205415.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci navrhovateľa: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Trnavská cesta 82, Bratislava, IČO: 36 062 235, právne zastúpená spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnka 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: E. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. č. XXX, v konaní o zaplatenie 12.876,07 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 4C/19/2015-111 zo dňa 23. júla 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ voči odporcovi domáhal zaplatenia žalovanej istiny 12.876,07 eur s príslušenstvom. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že odporca bol uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, pretože dňa 31.07.2007 v lesnom poraste viedol traktor zn. Zetor 4011 bez evidenčného čísla a nesprávnou technikou jazdy došlo k rozbehnutiu traktora smerom dozadu a prevrátaniu, pričom rámom kabíny bol pritlačený spolujazdec A. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorý utrpel rozsiahle zranenia, z dôvodu ktorých bol práceneschopný. V súvislosti s touto udalosťou Sociálna poisťovňa, pobočka Dolný Kubín, vyplácala poškodenému A. E. invalidný dôchodok a podľa § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. si uplatnila voči odporcovi prostredníctvom navrhovateľa právo na náhradu škody, ktorá jej bola spôsobená výplatou týchto dávok poškodenému A. E.. Navrhovateľ, prostredníctvom poisťovne KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Sociálnej poisťovni vyplatil sumu vo výške žalovanej istiny 12.876,07 eur .

Okresný súd konštatoval, že Sociálna poisťovňa si v rozpore s ust. § 238 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. uplatnila nárok na náhradu škody voči navrhovateľovi a porušila tak práva odporcu, ktoré mu vyplývali z ods. 7 písm. a) až c) tohto zákonného ustanovenia. Sociálna poisťovňa neskúmala existenciu dôvodov, vylučujúcich povinnosť odporcu nahradiť škodu a automaticky si túto uplatnila u poisťovne, odporcovi nedala žiadnu možnosť sa proti uplatnenej náhrade brániť. Sociálna poisťovňa si mala nárok na výplatu dôchodkových dávok uplatniť na súde, keďže tento nárok je regresným nárokom v zmysle špeciálnej úpravy Zákona o sociálnom poistení. Ďalej mal okresný súd preukázané, že odporca na vyplatenie regresnej náhrady pre Sociálnu poisťovňu nedal súhlas a ani nebolo preukázané, že by KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group o vyplatení tohto nároku s odporcom jednala.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Odporcovi ako úspešnému účastníkovi v konaní v zmysle tohto zákonného ustanovenia prináležalo právo na náhradu trov konania, ktoré si však neuplatnil, preto mu súd ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na to, že odporca ako držiteľ vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, nemal v čase dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, čím porušil zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 3 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. Musel tak, namiesto odporcu podľa § 24 ods. 2 cit. zákona poskytnúť z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poškodenému. Tým, že si svoju povinnosť splnil, vznikol mu voči odporcovi nárok na základe ust. § 24 ods. 7 cit. zákona na úhradu toho, čo za neho plnil. Sociálna poisťovňa si v súlade s § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. uplatnila nárok na náhradu škody priamo voči jeho osobe.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadal rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Namietal nesprávne závery znaleckého posudku, z ktorých bolo vychádzané pri rozhodovaní o spáchaní prečinu ublíženia na zdraví v trestnom konaní.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej "Zákon o PZP"), ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy (o.i. Občiansky zákonník - poznámka súdu).

Podľa § 2 písm. g) Zákona o PZP na účely tohto zákona sa rozumie poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu:

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písm. a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b), alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
- d) ušlého zisku.

Podľa § 4 ods. 3 Zákona o PZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom (o.i. Sociálnej poisťovni - pozn. súdu) uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

Podľa § 15 ods. 1 Zákona o PZP náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 24 ods. 2 písm. b) Zákona o PZP kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti.

Podľa § 24 ods. 3 Zákona o PZP poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa ods. 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona.

Podľa § 24 ods. 7 Zákona o PZP kancelária má právo proti tomu, kto zodpovedá za škodu podľa ods. 2 písm. a),b),f) a g) na náhradu toho, čo za neho plnila. Kancelária má právo proti poisťovateľovi na náhradu toho, čo plnila za poisteného podľa ods. 2 písm. c). Kancelária je povinná požadovať od príslušnej kancelárie poisťovateľov náhradu toho, čo plnila poškodenému podľa ods. 2 písm. e) a podľa § 24 ods. 1 písm. a).

Podľa § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

Podľa § 238 ods. 6 Zákona o sociálnom poistení právo na náhradu škody podľa ods. 1 uplatňuje Sociálna poisťovňa v súdnom konaní podľa osobitného predpisu.

Zákon č. 381/2001 Z.z. upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V prípade, že daný vzťah nebude upravený týmto osobitným právnym predpisom, subsidiárne sa na poistenie zodpovednosti vzťahujú osobitné právne predpisy, medzi inými aj Občiansky zákonník (§ 1 ods. 2 Zákona o PZP). Zákon o PZP vymedzuje pojem poškodeného, ktorým sa rozumie ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

Pri určení koho považovať za poškodeného je nutné vychádzať z vymedzenia predpokladov všeobecnej zodpovednosti fyzických a právnických osôb za škodu

Predpokladom vzniku zodpovednosti je 1/ porušenie právnej povinnosti, prípadne vznik určitej škodnej udalosti (pre vznik ktorej nie je predpoklad porušenie nejakej povinnosti v prípade objektívnej zodpovednosti), 2/ vznik škody, 3/ existencia príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti, prípadne určitej škodnej udalosti a vznikom škody.

V prípade Zákona o PZP sa poškodeným rozumie ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu. Teda vznik zodpovednosti je spájaný so škodovou udalosťou - prevádzkou motorového vozidla, ktorú zodpovednosť upravuje § 427 Občianskeho zákonníka a vznikom škody v príčinnej súvislosti s touto prevádzkou motorového vozidla, zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, za ktorú je náhrada žiadaná. Vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného a konkrétnou škodovou udalosťou sa zisťuje príčinná súvislosť. Vždy musí ísť o priamu (nie sprostredkovanú) príčinu. Ako už ustálila aj súdna prax, príčinnú súvislosť nemožno vyvodzovať z niečoho, čo samé je už následkom škodnej udalosti, za ktorú škodca zodpovedá. Príčinou vzniku škody môže byť len okolnosť, ktorá konkrétnu ujmu spôsobila.

Poškodeným pre účely Zákona o PZP v zmysle vyššie chápaného vzniku práva na náhradu škody voči k osobe, ktorá je za túto škodu zodpovedná, tak môže byť len ten, kto priamo v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla utrpel škodu. V prejednávanej veci prevádzkou motorového vozidla, traktoru, bez evidenčného čísla, bola spôsobená škoda na zdraví poškodenému A. E., nar. XX.XX.XXXX.

Sociálna poisťovňa má právo na náhradu škody voči tretím osobám, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. V tomto prípade je uvedený nárok poisťovne regresným nárokom, tzn. ide o špecifickú formu postihu, ktorú možno označiť ako zvláštny spôsob náhrady škody, nie je tu však priama príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou, dopravnou nehodou a výplatom dávok Sociálnou poisťovňou poškodenému. Ako už bolo konštatované, dopravná nehoda bola sprostredkovanou príčinou vzniku škody Sociálnej poisťovne, ktorej ujma vznikla nie z dôvodu predmetnej škodnej udalosti, ale z dôvodu poškodenia zdravia A. E., ktorý si v súvislosti s ňou uplatňoval nároky zo Zákona o sociálnom poistení.

Sociálna poisťovňa preto nie je poškodeným v zmysle pojmu poškodeného ako bol vymedzený § 2 písm. g) Zákona o PZP. Tomuto záveru podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá aj znenie ust. § 4 ods. 2 Zákona o PZP, ktorý hovorí o tom, aké nároky za poisteného hradí poisťovateľ poškodenému. Ide o nárok na náhradu škody, ktorá vznikla priamo v súvislosti so škodnou udalosťou, prevádzkou motorového vozidla. Do tohto nie je zahrnutý nárok na náhradu nákladov zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, ktoré sú špecifikované osobitne v ods. 3 § 4 Zákona o PZP. Už z tohto systematického znenia právneho predpisu možno ustáliť, že subjekty, ktoré sú nositeľmi práva

postihu, regresného nároku, ktorý nevznikol v priamej príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou, ale majú charakter zvláštnej náhrady škody, nie sú subsumované pod pojem poškodeného.

Keďže za poškodeného v zmysle Zákona o PZP sa nepovažuje subjekt, ktorý má voči poistenému regresný nárok, nevzťahuje sa na takúto osobu ani ust. § 15 ods. 1 Zákona o PZP, t.j. že nárok na náhradu škody je oprávnená uplatniť priamo proti poisťovateľovi.

Sociálna poisťovňa si priamo svoj nárok uplatnila voči navrhovateľovi a on jej ho uhradil bez súhlasu, resp. vyjadrenia odporcu ako osoby, za ktorú plnil, nepostupoval v súlade so zák. č. 381/2001 Z.z. Navrhovateľ nebol nositeľom povinnosti na úhradu tohto plnenia priamo Sociálnej poisťovni, bez toho, že by si bol voči nemu úhradu tohto nároku uplatnil odporca.

Uvedené je aj zrejmé z ust. § 238 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý určuje možnosť uplatnenia regresných nárokov Sociálnou poisťovňou súdnou cestou. V rámci tohto konania sa môže škodca - v prejednávanej veci odporca brániť. Uvedená možnosť mu týmto postupom navrhovateľa ako aj Sociálnej poisťovne bola odopretá. Regresná náhrada, ktorá vyplýva zo zák.č. 461/2003 Z.z. ako normy verejného práva, má iný charakter ako škoda, ktorá je spôsobená prevádzkou motorového vozidla, ktorá je súkromno-právnou kategóriou. V tomto prípade platí aj odlišný prístup k uvedeným inštitútom. Nárok Sociálnej poisťovne na regresnú náhradu je daný na posúdenie súdu. Nakoľko úlohou regresnej náhrady je jednak výchova k zvyšovaniu zodpovednosti fyzických a právnických osôb za to, že sa budú správať tak, aby nedochádzalo k poškodzovaniu zdravia a telesnej nedotknuteľnosti a až v druhom rade ide aspoň o čiastočnú úhradu nákladov, ktoré vznikli tým, že bolo niekomu spôsobené poškodenie na zdraví alebo smrť. Preto aj dôvodnosť tohto nároku je posudzovaná odlišne, prísnejšie.

Rozhodnutie okresného súdu vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti tak krajský súd považoval za vecne správne a rozsudok okresného súdu potvrdil.

Ako vecne správne potvrdil aj odvolaním priamo nenapadnutý závislý výrok o trovách konania. Okresný súd správne vychádzal pri určovaní o trovách konania zo zodpovednosti za výsledok konania ako aj z návrhového charakteru tohto nároku.

Obdobná procesná situácia nastala aj v odvolacom konaní. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, preto v zmysle § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania odporcovi. Ten si však trovy tohto štádia konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.), krajský súd mu ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté pomerov hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **n i e** j e príпустné odvolanie.